

รายละเอียดของวิชา (มคอ.๓)
รายวิชา ๐๐๐ ๑๑๒ ชั้นทลัษณ์ (๒-๐-๔)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
โครงการขยายห้องเรียน วัดไชยชุมพลชนะสงคราม พระอารามหลวง ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ๗๑๐๐๐

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ๐๐๐ ๑๑๒ ชั้นทลัษณ์ Prosody
๒. จำนวนหน่วยกิต ๒ หน่วยกิต (๒-๐-๔)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา พุทธศาสตรบัณฑิต วิชาแกนพระพุทธศาสนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๒/๒๕๖๒ ชั้นปีที่ ๒ คณะพุทธศาสตร์ วิชาพระพุทธศาสนา
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม ห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ ๒
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา</p> <p>เพื่อให้นิสิตรู้และเข้าใจประวัติและวิวัฒนาการของภาษาบาลี หลักบาลีไวยากรณ์ โครงสร้างประโยคภาษาบาลี หลักการแปลและการแต่งภาษาบาลี ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคภาษาบาลี หลักและวิธีการแปลงประโยคภาษาบาลี โดยเน้นวิธีการและหลักเกณฑ์ของการแต่งชั้นทลัษณ์</p>
<p>วัตถุประสงค์</p> <p>นิสิตสามารถเข้าหลักการและวิธีการในการแต่งชั้นทลัษณ์ และสามารถแต่งได้ด้วยตนเองถูกต้องตามหลักของวิธีการแต่งชั้นทลัษณ์</p>

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ศึกษาวิธีการและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ คณะของฉันท์ และฉันทลัษณ์ ๖ ฉันท์ ที่ใช้เป็นหลักสูตรของวิชาแต่งฉันทลัษณ์ของหลักสูตรประโยค ป.ธ.๘ ของคณะสงฆ์ไทย</p>			
<p>๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p>			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ / งานภาคสนาม / การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๒ ชม. ต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มี	๔ ชม. / สัปดาห์
<p>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะ หรือ ส่วนงาน - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ) 			

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๑ด้านคุณธรรม จริยธรรม .		
การพัฒนาผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
<p>๑. [●] ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>๒. [●] มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม</p> <p>๓.[๐] มีภาวะผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งได้</p> <p>๔. [๐] เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์</p> <p>๕. [●] ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ และพระพุทธศาสนา</p>	<p>กำหนดความรับผิดชอบต่อ - การเข้าห้องเรียน</p> <p>-ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในบทเรียน</p> <p>แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน</p>	<p>ประเมินผลพฤติกรรม การเข้าเรียน - การให้ความร่วมมือในชั้นเรียน - การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน - จากการจดเนื้อหาบรรยาย</p> <p>-การนำเสนองาน ชักถาม และอภิปราย</p>
๒ด้านความรู้ .		
ความรู้ที่ต้องได้รับ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
<p>๑.[●] มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและ ทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหา สาขาวิชาพระพุทธศาสนา</p> <p>๒.[๐] สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคม โดยใช้แนวคิดทางด้านพระพุทธศาสนา รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือทางป็นสังเกตที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาสังคม</p> <p>๓.[๐] สามารถติดตามความก้าวหน้าแนวคิดใหม่ ๆ ทางด้านพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งเข้าใจวิธีการนำไปประยุกต์ใช้</p>	<p>บรรยายเนื้อหาทฤษฎีวิชาตาม - แผนการสอนที่ได้กำหนดไว้</p> <p>-อภิปรายประเด็นศึกษาระหว่างผู้เรียนและผู้สอน</p> <p>-มอบหมายงานให้ผู้เรียนได้ค้นคว้า</p> <p>สรุปประเด็นหลักของบทเรียน -</p>	<p>ทดสอบความเข้าใจด้วย - การถาม – ตอบ</p> <p>วิจารณ์การทำแบบฝึกหัด -</p> <p>- ประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนจากการทำแบบฝึกหัด</p> <p>- การสอบวัดความรู้ ๒ ครั้ง</p> <p>สอบกลางภาคและปลายภาค</p>

<p>๔.[O] มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยและใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาวิทยาการใหม่ ๆ ทางด้านพระพุทธศาสนา</p> <p>๕.[O] สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาพระพุทธศาสนากับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p>		
---	--	--

๓. ด้านทักษะทางปัญญา

ทักษะปัญญาที่ต้องพัฒนา	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
<p>๑.[●] คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ</p> <p>๒.[●] สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์</p> <p>๓.[O] สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ</p> <p>๔.[●] สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางการแต่งฉันทลักษณ์ได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>บรรยายพร้อมทั้งยกตัวอย่าง - ประกอบเนื้อหาวิชา</p> <p>บรรยายเชิงวิเคราะห์ให้เห็น - ความสัมพันธ์และบูรณาการของเนื้อหาวิชา</p> <p>เปิดโอกาส -ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และแก้ไขข้อผิดพลาดเป็นรายบุคคล</p> <p>เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษา - ค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำมาแลกเปลี่ยนภายในชั้นเรียน</p>	<p>ทดสอบย่อยโดยเน้นการวิเคราะห์ - การประยุกต์ใช้และการบูรณาการเนื้อหาวิชา</p> <p>-การใช้การซักถาม</p> <p>-ทดสอบด้วยแบบฝึกหัด</p>

๔. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
<p>๑.[●] สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำหรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน</p>	<p>มอบหมายงาน - พร้อมทั้งกำหนดให้นำเสนอความก้าวหน้าของงานเป็นระยะ</p>	<p>การนำเสนองาน - ชิ้นงาน -</p>

<p>๒.[●] มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม</p> <p>๓.[O] สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม</p>		
--	--	--

๕. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	วิธีการสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
<p>๑.[●] สามารถใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ</p> <p>๒.[●] สามารถแปลงข้อมูลเป็นข่าวสารที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการสื่อสารทั้งกับบุคคลและกลุ่มคนในสถานการณ์ที่หลากหลาย</p> <p>๓.[●] สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการพูด การฟัง การเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของการสื่อสารนำเสนอได้อย่างเหมาะสม</p> <p>๔.[●]สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม</p>	<p>มอบหมายงาน - พร้อมทั้งกำหนดให้นำเสนอความก้าวหน้าของงานเป็นระยะ</p>	<p>การจำทำ - ายงาน และนำเสนอ งานด้วยสื่อเทคโนโลยี</p> <p>การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและ - วิธีการอภิปราย</p>

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	บทที่ ๑ บทนำ -แจ้งรายละเอียดวิชาตาม มคอ.๓ -วิธีการศึกษา -การวัดผลประเมินผล	๒	บรรยายโดยใช้งาน นำเสนอ power point และเอกสารประกอบการ สอน -ซักถามประเด็นสงสัย	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๒-๓	บทที่ ๒ หลักและวิธีการแต่งฉันทภาษาบาลี - ความหมายของฉันท - ลักษณะของฉันท - ประเภทของฉันท - คณะฉันท - ชื่อฉันทที่กำหนดเป็นหลักสูตรของ คณะสงฆ์ไทย - ประโยชน์ของฉันท - ตัวอย่างของฉันท	๔	บรรยายโดยใช้งาน นำเสนอ power point และเอกสารประกอบการ สอน -ซักถามประเด็นสงสัย -ให้นิสิตแบ่งกลุ่มนำเสนอ งานพร้อมสรุป	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๔-๕	บทที่ ๓ วิธีแต่งฉันทปัฐยาวัตร -คณะฉันทที่ห้าม -คณะฉันทที่อนุญาต	๔	บรรยายโดยใช้งาน นำเสนอ power point และเอกสารประกอบการ สอน -ซักถามประเด็นสงสัย -ให้นิสิตแบ่งกลุ่มนำเสนอ งานพร้อมสรุป	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๖-๗	บทที่ ๔ วิธีแต่งฉันทอินทรวีเชียร -คณะฉันทที่ห้าม -คณะฉันทที่อนุญาต	๔	บรรยายโดยใช้งาน นำเสนอ power point และเอกสารประกอบการ สอน -ซักถามประเด็นสงสัย	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
			-ใ้ให้นิสิตแบ่งกลุ่มนำเสนอ งานพร้อมสรุป	
๘	สอบกลางภาค	๒		พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๙-๑๐	บทที่ ๕ วิธีแต่งฉันท์ อุเปนทรวิเชียร -คณะฉันท์ที่ห้าม -คณะฉันท์ที่อนุญาต	๔	บรรยายโดยใช้งาน นำเสนอ power point และเอกสารประกอบการ สอน -ซักถามประเด็นสงสัย -ใ้ให้นิสิตแบ่งกลุ่มนำเสนอ งานพร้อมสรุป	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๑๑-๑๒	บทที่ ๖ วิธีแต่งฉันท์อินทรวงศ์ -คณะฉันท์ที่ห้าม -คณะฉันท์ที่อนุญาต	๔	บรรยายโดยใช้งาน นำเสนอ power point และเอกสารประกอบการ สอน -ซักถามประเด็นสงสัย -ใ้ให้นิสิตแบ่งกลุ่มนำเสนอ งานพร้อมสรุป	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๑๓-๑๔	บทที่ ๗ วิธีแต่งฉันท์วังสัจฐะ -คณะฉันท์ที่ห้าม -คณะฉันท์ที่อนุญาต	๔	บรรยายโดยใช้งาน นำเสนอ power point และเอกสารประกอบการ สอน -ซักถามประเด็นสงสัย -ใ้ให้นิสิตแบ่งกลุ่มนำเสนอ งานพร้อมสรุป	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๑๕	บทที่ ๘ วิธีแต่งฉันท์วสันตติลก -คณะฉันท์ที่ห้าม -คณะฉันท์ที่อนุญาต	๒	บรรยายโดยใช้งาน นำเสนอ power point	

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	-สรุปรายและเอียดวิชาทั้งหมด และแนะแนวข้อสอบ		และเอกสารประกอบการสอน -ซักถามประเด็นสงสัย -ให้หนังสือแบ่งกลุ่มนำเสนอ งานพร้อมสรุป	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๑๖	สอบปลายภาค	๒		คณะกรรมการ

๒. แผนประเมินและการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	สัดส่วนของการประเมิน
ความมีศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ	การสังเกตการเข้าชั้นเรียน/	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐%
ความก้าวหน้าของความรู้	การสอบกลางภาค	๘	๑๐%
ความก้าวหน้าของความรู้	การสอบปลายภาค	๑๖	๖๐%
ทักษะการสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ การทำความเข้าใจ และการนำไป ประยุกต์ใช้	การวิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐%
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล ทักษะการใช้ภาษา การใช้คณิตศาสตร์เพื่อการวิเคราะห์ และจัดการข้อมูล	การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	๑๓ - ๑๕	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก

- คณะกรรมการแต่งตั้งตำราหมามกุฏราชวิทยาลัย, **วิธีแปลมคธเป็นไทย วิธีแต่งฉันท**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, พ.ศ. 2541.
- จรูญ วรรณกสิณานนท์, ดร., **บาลียุคใหม่ เรียนง่ายกว่าเดิม**, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พุทธลีลา พ.ศ. 2549.
- จำลอง สารพัดนึก, รศ.ดร., **แบบเรียนเร็วมหาบาลีเล่ม 1**, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พ.ศ. 2544.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), **หลักการแปลไทยเป็นมคธสำหรับชั้นประโยค ป.๓. 4-5**, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง, พ.ศ. 2541.
- เวทย์ วรรณัญ, **แบบเรียนบาลีไวยากรณ์สมบูรณ์เล่ม 1**, กรุงเทพมหานคร: หจก.ไทยรายวันการพิมพ์, 2549.
- สนามหลวงแปนภบาลี, **เรื่องสอบบาลี**, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, อักษรการพิมพ์, 2536, 2538, 2549.
- พระมหาประสิทธิ์ สิริปัญญา, **แต่งและแปลบาลี**, โรงพิมพ์นิติธรรมการพิมพ์, 2550.
- พระสังฆรักษ์ชิตมหาสามิเถระ, **คัมภีร์วุดโตทัย**, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พ.ศ. 2529.

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

- หนังสือแต่งแปลบาลี (พระมหาประสิทธิ์ สิริปัญญา, ผศ.)
- หนังสืออุกฤษภกยปริวัตน์ ภาค 1-2 (สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส)
- คัมภีร์วุดโตทัย (พระสังฆรักษ์ชิตมหาสามิเถระ)

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อในรายวิชา เช่น google, wikipedia, คัมภีร์อภิธานปิฎก และคัมภีร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง, คำอธิบายศัพท์เฉพาะทางภาษาบาลี

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลของรายวิชานี้ นักศึกษาได้จัดทำเป็นกิจกรรมทางวิชาการในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาและผู้เข้าร่วม จัดให้มีการเสวนากลุ่ม ระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาผู้เรียน การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมในด้านต่างๆของผู้เรียนจัดทำแบบประเมินรายวิชา และแบบประเมินผู้สอนให้การเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ซึ่งจัดทำขึ้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับทางผู้สอนได้

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

กลยุทธ์ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของการสอน การศึกษา สังเกตการณ์ การสอน ของผู้ร่วมทีมการสอน ประเมินผลคะแนนที่ได้จากการสอบทุกครั้ง ประเมินทบทวนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นระยะ

<p>๓. การปรับปรุงการสอน</p> <p>ภายหลังจากการประเมินการสอนในข้อ 2 เสร็จแล้ว จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมเสวนาในการระดมสมอง เพื่อหาข้อที่ดีที่สุด และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน จัดให้มีการสัมมนา เรื่องการจัดการเรียนรายวิชานี้ การทำวิจัยในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน</p>
<p>๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา</p> <p>ในระหว่างการสอนรายวิชานี้กำลังดำเนินไป ผู้สอนต้องมีการทบทวนผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในรายวิชาเป็นระยะ จากการสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงการพิจารณาจากผลการสอบประจำบท การสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทดสอบผลสัมฤทธิ์โดยภาพรวมในวิชานี้ การทวนสอบ การให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์ท่านอื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่ใช่อาจารย์ผู้สอนประจำวิชา ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบจากรายงาน หลักการให้คะแนนสอบและการให้คะแนนพฤติกรรม</p>
<p>๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา</p> <p>จากการประเมินผลและทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของรายวิชาแล้ว ได้มีการจัดการวางแผนปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพ ปรับปรุงรายวิชาทุกๆ ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลงานทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ ตามข้อ ๔. อาจเปลี่ยน หรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนมีมุมมองในเรื่องการนำความรู้จากรายวิชานี้มาแก้ปัญหาต่างๆได้ หรืองานวิจัยแนวคิดใหม่ๆของผู้สอน</p>